

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

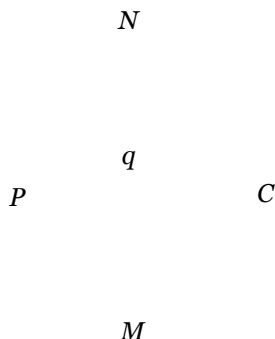
Т Е М А

за общинския кръг на олимпиадата по ФИЗИКА за IX клас

За ученици, обучаващи се по учебната програма за IX клас
Уважаеми ученици, времето Ви за работа е четири астрономически часа!
10 януари 2015 г.

ЗАДАЧА 1. – 10 точки

Положителен точков заряд $q = 30 \text{ nC}$ (фигура 1) създава електростатично поле. На едно деление от фигурата съответства разстояние 1 cm.

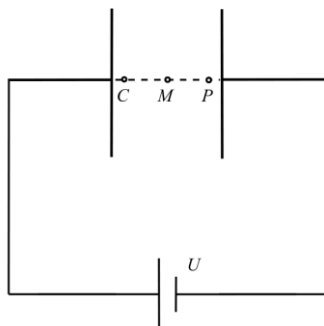

Фиг. 1

- а) В листа за отговори начертайте вида на силовите линии на електростатичното поле на този заряд.
- б) Определете интензитетите E_M , E_N , E_P на полето в т. M , т. N и т. P и ги сравнете по големина. В листа за отговори начертайте като насочени отсечки интензитета на полето в тези три точки. ($k = 9 \cdot 10^9 \text{ N.m}^2/\text{C}^2$)
- в) В т. C е поставен електрон. Определете големината на електричната сила, която му действа и я начертайте върху схемата на отговор б). (Елементарният електричен заряд е $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$.)
- г) Потенциалът на полето в т. C е $\phi_C = 6,75 \text{ kV}$. Определете електричната потенциална енергия W_C на електрона в тази точка, изразена в джаули и в електронволти.

ЗАДАЧА 2. – 10 точки

Плосък кондензатор с капацитет $C = 25 \text{ }\mu\text{F}$ е свързан към батерия с напрежение $U = 10 \text{ V}$ (фигура 2).

Фиг. 2

Предайте листа с условията на задачите заедно с листа за отговори на квесторите!

- а) В листа за отговори означете полюсите на батерията и знака на зарядите върху електродите на кондензатора. Начертайте силовите линии на електростатичното поле създадено между електродите на кондензатора и определете вида му.
- б) Колко е зарядът на всеки един от електродите на кондензатора?

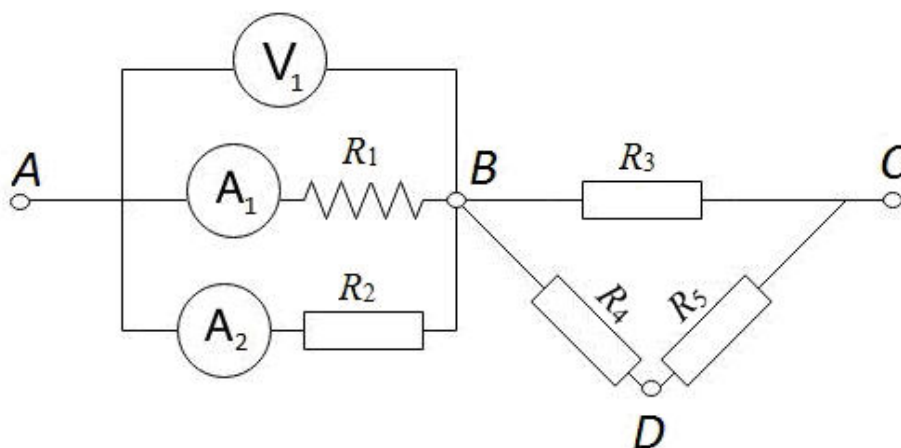
Атом, намиращ се в т. M , между електродите на кондензатора, в даден момент се йонизира. В началния момент електронът и получения положителен йон се приемат за неподвижни.

в) Към коя от означените на чертежа точки – т. C или т. P ще се насочи електронът, под действие на електричните сили? Сравнете интензитетите на полето E_C , E_M и E_P в т. C , т. M и т. P . (качествено сравнение: по-малък, по-голям, равен)

г) Към коя от означените на чертежа точки – т. C или т. P ще се насочи положителния йон, под действие на електричните сили? Как се променят електричната потенциална енергия W и кинетичната енергия E_k на положителния йон? Отговорете само качествено – нараства, намалява или не се променя. Сравнете качествено потенциалите на полето φ_C , φ_M и φ_P в т. C , т. M и т. P .

ЗАДАЧА 3 – 10 точки

Четири резистора със съпротивления $R_2 = 20 \Omega$, $R_3 = 6 \Omega$, $R_4 = 4 \Omega$ и $R_5 = 5 \Omega$ са свързани в електрическа верига, част от която е показана на фигура 3. Волтметърът V_1 има показание 10 V . Проводникът с означение R_1 има съпротивление 2Ω . Направен е от сплав (константан) със специфично съпротивление $\rho = 0,5 \frac{\Omega \cdot \text{mm}^2}{\text{m}}$ и напречно сечение $S = 1 \text{ mm}^2$.

Фиг. 3

- а) Определете дължината на проводника R_1 .
- б) Определете показанията на двата амперметра.
- в) Пресметнете еквивалентните съпротивления R_{AB} (между т. A и т. B), R_{BC} (между т. B и т. C), и R_{AC} (между т. A и т. C);
- г) Между т. B и т. C се свързва съединителен проводник. Определете еквивалентното съпротивление R'_{AC} на веригата в този случай.
- д) Между т. A и т. D се свързва съединителен проводник. Начертайте еквивалентна схема на веригата в този случай и определете еквивалентното съпротивление R''_{AC} на веригата.

Приемете, че съпротивлението на съединителните проводници се пренебрегва.

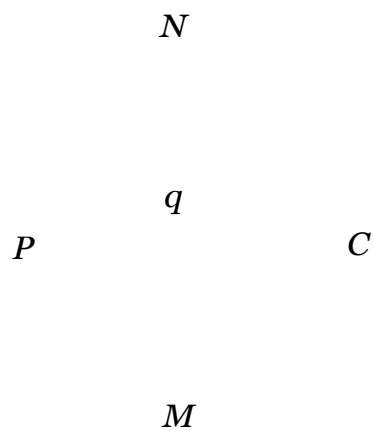
Максимален брой точки за темата: 30

Предайте листа с условията на задачите заедно с листа за отговори на квесторите!

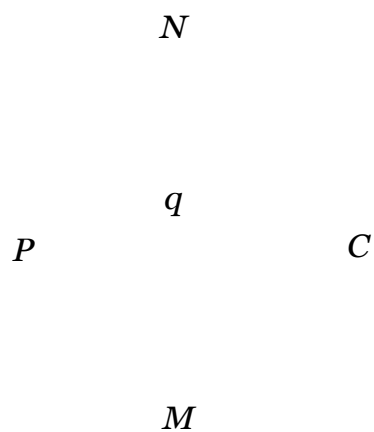
ЛИСТ ЗА ОТГОВОРИ

ЗАДАЧА 1.

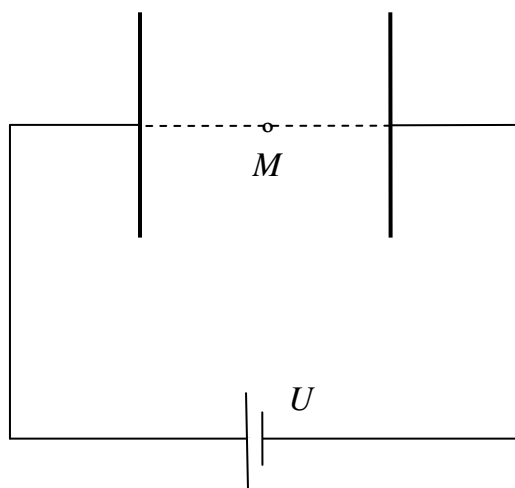
а)

б)

ЗАДАЧА 2.

Предайте листа с условията на задачите заедно с листа за отговори на квесторите!